

XXIV. Kansanpuistot.

Kansanpuistojen valvojan vuodelta 1922 antama kertomus oli seuraavan-
sisältöinen:

Vuonna 1922 käsitti toiminta Seurasaaren, Korkeasaaren, Mustikka-
maan ja kauppaneuvos Henrik Borgströmin (Turholman) kansanpuistot,
Korkeasaaren eläintieteellisen puiston, Turvikin Lepokodin sekä yleisen luon-
nonsuojeluksen kaupungin mailla.

Kansanpuistoissa oli kesällä paljon kävijöitä niiden luonteeseen ja yhtey-
teen pääkaupungin kanssa katsoen. Etusijalle tulee Korkeasaari, tästä se
saa kiittää edullista asemaansa, eläinkokoelmaansa ja tiheitä höyrylaivavuo-
rojansa. Myöskin talviseen aikaan, kun ravintola juhlapäivinä on ollut auki,
on kansaa vilissyt saarella. Sen jälkeen tuli Mustikkamaa, jossa etupäässä
kävi työkansaa, kun taasen Seurasaari, joka aikaisemmin oli tuon väestön
suosittu retkeilypaikka juhlapäivisin, on uuden puiston syntymisen takia
kadottanut suuren osan varsinaisesta pyhäpäiväyleisöstään. Turholman
puistossa on pääasiallisesti ollut kävijöitä vain juhlapäivinä ja niiden edelli-
sinä iltoina, minkä on saanut aikaan sen syrjäinen asema, huono höyrylaiva-
yhteys kaupungin kanssa sekä ravintolan puute.

Jo aikaisemmin on yleisön käynti kesäisin Korkeasaarella arvioitu niiden
henkilöiden lukumäärän perusteella, jotka höyrylaivoilla ovat saapuneet
puistoon ja jotka laitureilla oleva vahtimiehistö on laskenut. Rahatoimika-
mari myönsi kahtena vuotena peräkkäin yksinoikeuden höyrylaivaliikenteen-
seen linjalla kaupunki—Korkeasaari höyrylautan omistajalle herra A. Österille
erinomaisin tuloksin. Kulkuvuorot olivat sekä tiheet että täsmälliset ja jonon
muodostukset voitiin käytännöllisesti katsoen välttää. Sen lisäksi voi kaupunki
vielä tästä yksityisoikeudesta laskea itselleen huomattavan liikenneveron.
Näiden olosuhteiden vallitessa päätti rahatoimikamari koettaa samalla tavoin
järjestää ja turvata kulkuliikenteen muihinkin kansanpuistoihin, joihin lii-
kenne tähän saakka on ollut mielivaltaista, epävarmaa ja myöskin muissa
suhteissa epätydyttävää. Höyrylaivanomistajille A. Österille ja J. Bäck-
strömille myönnettiin kymmenen vuoden ajaksi kamarin lähemmin määrää-
min ehdoin yksinoikeus höyrylaiva- ja moottoriveneliikenteen välittämiseen
kaikkiin kansanpuistoihin, lukuunottamatta Turholman puistoa. Tulos ei
jäänyt huomaamatta. Liikenne Seurasaaren, Korkeasaaren ja Mustikka-
maahan täytti kesällä 1922 suurin piirtein katsottuna kaikki kohtuulliset
vaatimukset. Uusia höyrylaivoja hankittiin, m. m. uudenaikainen 165 henki-
lööä kantava lautta, joka asetettiin Korkeasaaren linjalle. Lippujen myynnin
tarkastus on kaupungin huostassa, joten höyrylaivojen välittämä henkilö-
liikenne on voitu tarkalleen laskea. Itsestään on selvää, että puistoissa kävi

myöskin henkilöitä, jotka sou-
tahi pienillä moottoriveneillä, omilla tahi
vuokratuilla, matkustivat saarille. Niiden lukumäärä on joka tapauksessa
vain pieni murto-osa ensinmainittujen määrästä. Seurasaaren suhteen on
kuitenkin mainittava, että kun se on maayhteydessä Meilahden kanssa, on
suuri osa yleisöä mennyt saarelle ja tullut sieltä pois tätä tietä. Allaolevat
numerot valaisevat höyrylaivojen kesällä 1922 välittämää henkilöliiken-
nettä puistoihin ja sieltä takaisin sekä siitä saatua liikenneveroa:

	M a t k u s t a j i a.			Kaupungin tulot liikenteestä.
	Täysikasvuisia.	Lapsia.	Yhteensä.	
Seurasaari	42,109	7,334	49,443	11,260: 65
Korkeasaari	199,695	53,725	253,420	55,296: 25
Mustikkamaa	181,557	26,708	208,265	48,060: 05
Yhteensä	423,361	87,767	511,128	114,616: 95

Suurin piirtein katsottuna nousi kävijöiden luku siis puoleen mainituista
numeroista. Rahatoimikamari oli vahvistanut lippujen hinnat seuraaviksi:
yksinkertainen matka linjalla Pohjois-satama—Korkeasaari ja Hakaniemi—
Mustikkamaa 1: 50 markkaa täysikasvuisilta ja 50 p. lapsilta sekä linjalla
Hietalahden satama—Seurasaari asianom. 3 ja 1 markkaa, josta kaupun-
gille lankesi 25 p. koko- ja 10 p. lapsen lipusta.

Järjestys puistoissa ei antanut aihetta muistutuksiin.

Seurasaari. Tämä kaupungin kansanpuistojen luonnonhelmi on aina
ollut haluttu huviretkipaikka matkailijoille ja kaupungin asukkaille, jotka
vapaina hetkinä ovat vaeltaneet saarelle, missä nykyään myöskin juhlapäi-
vinä vallitsee suuri rauha. Valtion ulkoilmamuseo, opettavainen sivistysyritys,
jota kuitenkin ei koskaan olisi pitänyt sijoittaa saarelle, on vuoden aikana
yhä enemmän tunkeutunut puiston alueelle, loukaten liikuntovapautta ja
luonnonkauneutta.

Uimahuone on lähemmin määrätyn ehdoin, mitä m. m. tulee kohtuul-
lisiin kylpyhintoihin, ollut vuokrattuna.

Suuremmista töistä, jotka vuoden kuluessa on puistossa tehty, mainitta-
koon, että mannermaalle vievä silta osittain varustettiin uusilla vasoilla ja
tervattiin kokonaisuudessaan, että vahdinasunto korjattiin, että pesutupaan
tehtiin uusi ulkoporstua sekä että ravintolan rengille rakennettiin huone ulla-
kalle, että tarkastusmiehen asunto korjattiin ja ulkoapäin maalattiin ja että
uimahuoneen julkisivut niin ikään siveltiin vesivärillä.

Korkeasaari. Puisto on, mikäli vieraiden lukumäärästä voidaan päätellä,
säilyttänyt vanhan vetovoimansa yleisöön nähden, johon, paitsi erinomaista
liikenneyhteyttä höyrylautalla, kesäkauden aikana on vaikuttanut sen lähei-
syys kaupunkiin sekä varsinkin eläinkokoelmat.

Vuoden aikana on johdettu sähkövalo puistoon, ravintolaan sekä kaik-
kiin asuntoihin ja talousrakennuksiin kuin myöskin eläinten talvehtimishuo-
neisiin. Lukuunottamatta pienempiä korjauksia ja kunnossapitotöitä on mai-
nittava valvojan asunnon suurennus ja perusteellinen muutos, joka vuoden
varrella suoritettiin.

Uimahuone oli vuokrattuna ja naisten ja miesten käytettävissä eri ai-
koina päivisin. Tämän puutteen poistamiseksi pitäisi uudestaan laittaa kun-
toon toinen, myrskyn viisi vuotta sitten hävittänyt uimahuone, niin että
miehille ja naisille olisi tarjona eri osastot. Museo »Mineralia» on, kuten aikai-
semminkin, ollut kesä kautena avoinna.

Korkeasaaren eläinkoelmat. Eläinten luku lisääntyi vuoden kuluessa m. m. kahdella jääkarhulla, parilla sakaalilla ja muutamilla saksanhirvillä, osittain ostetuilla, osittain eläintarhan ystävien lahjoittamilla, joiden joukossa erittäin mainittakoon Zoologisk Have Köpenhaminassa. Vuodenvaihteessa oli lukumäärä:

	Laatujen lukumäärä.	Yksilö- lukumäärä.	Arvo, Smk.
Nisäkkäitä.....	22	92	71,575: —
Lintuja	28	121	18,775: —
Akvarium & Terrarium ..	3	8	700: —
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Yhteensä	53	221	91,050: —

Sotavuosina eläinten lukumäärässä sattuneen suuren vähenemisen jälkeen ovat eläinkoelmat huomattavasti nousseet, eivät kuitenkaan siinä määrin, kuin olisi ollut toivottavaa. Tämä riippuu siitä, että häkit ovat olleet puutteelliset ja perusteellisen korjauksen tarpeessa, jota tarkoitusta varten ei tarpeellisia määrärahoja ole varattu menoarvioon. Vuoden kuluessa on täten voitu asettaa kuntoon vain kaksi voliääriä, fasaani- ja riikinkukonhäkit. Sitä paitsi vuorattiin laudoilla eläintenhoitajan asunto, lukuunottamatta pienempiä korjauksia.

Mustikkamaa. Vuoden kuluessa rakennettiin erinomainen silta ja pari käymälää, sitäpaitsi johdettiin puistoon kaasuvalaistus. Tässä yhteydessä on mainittava kaupungin saarelle rakentama suuremman uimalaitos.

Kauppaneuvos Henrik Borgströmin puisto. Kesävahtien asunnoksi luovutettiin perusteellisen korjauksen jälkeen n. s. leipomotupa lepokodin alueella.

Turholman Lepokoti. Päärakennuksen katto tervattiin monta kertaa ja uimahuone korjattiin perusteellisesti.

Luonnonsuojelus. Kaivopuistossa laitettiin valleille johtava solatie kuntoon sekä paljastettiin osa vuorenperustusta, mikä viimeainittu toimenpide on suuresta arvosta geologisessa suhteessa, koska alkuvuorimuodostusten synty ja keskinäinen suhde tämän kautta tulevat selvästi näkyviin. Merilintujen suojelemiseksi Vikin sotilasvirkatalon alueella on metsästysoikeus erinäisin ehdoin vuokrattu yksityiselle henkilölle.